

Centrum Genetyczne EBP w Sztumie już działa

11 października 2016 r. uroczystie rozpoczęło swoją działalność Centrum Genetyczne EBP w Sztumie. Jest to kluczowy element Europejskiego Programu Hodowlanego dotyczącego rozwoju genetyki buhajów i krów rasy holsztyńsko-fryzyjskiej i strategiczna inwestycja SHiUZ Bydgoszcz oraz jej francuskiego partnera – spółdzielni hodowców Genes Diffusion.

Rozpoczęcie działalności Centrum Genetycznego EBP w Sztumie miało bardzo uroczysty wydźwięk. Zaproszono wielu znamienitych gości. W uroczystości wzięli udział posłowie, przedstawiciele władz samorządowych, zarząd Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka oraz hodowcy bydła i producenci mleka, do których ta inwestycja jest skierowana. Na wstępie przedstawiono historię wdrożenia programu genotypowania bydła w Polsce. Omówił ją nieobecny na uroczystości,

w zaprezentowanym filmie, Tadeusz Opiłowski, były prezes SHiUZ w Bydgoszczy, który przyczynił się do zainicjowania tego programu. W dalszej części uroczystości prof. dr hab. Stanisław Kamiński przybliżył zgromadzonym gościom zasady genotypowania bydła i jego cele hodowlane. Zaznaczył, że w hodowli chodzi o praktyczny cel: jak najszybsze określenie wartości hodowlanej zwierząt, wprowadzenie ich do rozrodu i uzyskanie postępu hodowlanego. Nie można było tego osiągnąć, gdyby

nie bank DNA buhajów, który został utworzony już w 2004 roku w laboratorium genetycznym UWM w Olsztynie i finansowany przez SHiUZ w Bydgoszczy. Wprowadzona w 2008 roku jednolita na całym świecie technologia mikromacierzy DNA zainicjowała powstanie konsorcjum naukowego MASinBULL, w które zaangażowani są naukowcy z IZ PIB w Balicach, UWM w Olsztynie, UTP w Bydgoszczy oraz SHiUZ Bydgoszcz, PFHBiPM oraz MCB Krasne. Profesor podkreślał, że genotypowanie zwierząt

Fot. 1. Wiesław Drewnowski – prezes zarządu SHiUZ w Bydgoszczy – *Nowo otwarte obiekty w Sztumie mają odegrać szczególną rolę w polskiej hodowli bydła*

Fot. 2. Prof. dr hab. Stanisław Kamiński, współtwórca banku DNA buhajów w Polsce omówił podstawowe cele selekcji genomowej

Fot. 3. Francois Desmons – dyrektor generalny Genes Diffusion, przekonuje, że program EBP oferuje polskim hodowcom nieograniczony dostęp do światowej genetyki

Fot. 4. Leszek Hądzlik, prezes PFHBiPM popiera wprowadzenie programu EBP; wyniki produkcyjne krów za rok 2015 wskazują na wdrożenie postępu jaki pokonał się po wprowadzeniu selekcji genomowej

Fot. 5. Uroczyste otwarcie Centrum Genetycznego EBP. Znamienici goście na sali

pozwala wprowadzić do rozrodu już półtoraroczne buhaje, co znacznie skracca odstęp międzypokoleniowy i przyspiesza postęp hodowlany. W niektórych krajach już ponad 50% jałówek jest inseminowana buhajami genotypowanymi. W Polsce odsetek ten wynosi 24%, a w stadach liczących ponad 150 krów – 31%. Zdaniem profesora wyzwaniem na przyszłość jest zwiększenie skali genotypowania młodych zwierząt przeznaczonych do rozrodu, wprowadzenie nowych cech hodowlanych, ale także trzeba być otwartym na wszelkie nowe technologie genetyczne.

Centrum Genetyczne EBP w Sztumie znajduje się obecnie w fazie modernizacji i rozbudowy istniejących budynków pod potrzeby odchowu cieląt, jałówek oraz buhajków pochodzących z wodzących ośrodków hodowli bydła i posiadających najwyższe indeksy w wycenie genomowej. Najlepsze z nich staną się matkami i ojcami przyszłych pokoleń krów i buhajów. Odchowane w Centrum EBP jałówki będą miały szansę trafić do obór polskich hodowców, natomiast najlepiej wycenione buhaje znajdą się w ofercie inseminacyjnej SHiUZ Bydgoszcz. Jak powiedział podczas swoje-

Fot. 6. Pierwsze zwierzęta zamieszkujące obiekty w Sztumie

go wystąpienia prezes Wiesław Drownowski – *Obiekty w Sztumie mają odegrać znaczącą rolę. Jest to jedynie w Polsce miejsce odchowu jałówek i buhajków o najwyższej wartości genetycznej. Stąd jałówki będą miały szansę trafić do polskich hodowców a wycenione buhajki będą stanowiły bank genetyczny SHiUZu w Bydgoszczy. To niezwykła szansa na zwiększenie potencjału genetycznego.*

Centrum Genetyczne EBP w połączeniu z genomową oceną buhajków i jałówek w oparciu o analizę ich DNA, ma stworzyć warunki do przyspieszenia postępu hodowlanego. Jeżeli dodamy do tego możliwość łatwego i wiarygodnego przeliczania osiągniętych indeksów w oparciu o bazy zagraniczne oraz pozyskanie (poprzez embriotransfer) najlepszych linii męskich i żeńskich z hodowli światowych, należy spodziewać się znaczącego wzrostu efektywności prac hodowlanych. Jednym z założeń projektu EBP jest zapewnienie polskim hodowcom krów, które podniosą możliwości produkcyjne i zyskowość gospodarstw przy relatywnie niskich nakładach inwestycyjnych. Może to przyczynić się do wzrostu konkurencyjności polskich producentów mleka w bardzo trudnej sytuacji, jaka panuje na rynku mleczarskim. Dzięki wycenie genomowej buhajów – krowy i jałówki mogą

być inseminowane nasieniem nawet bardzo młodego rozpłodnika. Również wartość hodowlaną jałówki można ocenić już w pierwszych tygodniach życia i zdecydować o dalszym wykorzystaniu w hodowli. Przed upowszechnieniem oceny genomowej dopiero wyniki produkcyjne potomstwa umożliwiały określenie wartości hodowlanej rodziców.

Program EBP oraz tworzone w Sztumie Centrum Genetyczne, daje szansę na rozwój i zwiększenie potencjału eksportowego spółki produkującej nasienie buhajów. SHiUZ Bydgoszcz już teraz jest jedynym wśród polskich spółek inseminacyjnych – eksporterem nasienia buhajów na rynki zachodniej Europy. Niezwykłym sukcesem jest uzyskanie przez polskiego buhaja BAR (ET) wycenionego genomowo (indeks pPF 155) numeru 1 na liście buhajów w sezonie 2016.2. Sukcesem jest także fakt, że wśród 10 najlepszych buhajów genomowych urodzonych w Polsce siedem należało do SHiUZ w Bydgoszczy.

Na zakończenie spotkania prezes SHiUZ w Bydgoszczy Wiesław Drownowski przyjął liczne gratulacje i życzenia powodzenia w pracy hodowlanej prowadzonej w nowo otwartym centrum. Odczytano list gratulacyjny od Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Krzysztofa Jurgieła, w którym wyraża on swoje przekonanie, że wdrożenie programu EBP jest ogromną szansą na podniesienie konkurencyjności polskich producentów mleka. Swoje wyrazy uznania w związku z tym przedsięwzięciem wysłał także Artur Balazs, były minister rolnictwa, a obecnie prezes kapituły Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej. Przyłączamy się do gratulacji i życzymy owocnej pracy na rzecz polskiej hodowli bydła mlecznego.

Katarzyna Markowska

Fot. 7. Uroczyste przecięcie wstęgi – symbol otwarcia Centrum Genetycznego EBP ...

Fot. 8. ... oraz akt poświęcenia obiektów